

5 forslag til færre tvangsfjernelser

fra Landsforeningen Autisme

Regeringen har et stort fokus på tvangsfjernelser og børns rettigheder i forbindelse med "Barnets Lov" og et ønske om at øge antallet af tvangsfjernelser. For os som forening vækker sidstnævnte bekymring. Børn med autisme er i dag markant overrepræsenteret i statistikkerne over børn, der bliver tvangsfjernet og anbragt. Som forening møder vi også ofte forældre med autisme, der får anbragt eller tvangsfjernet deres børn – eller trues med samme.

Ifølge tal fra Social- og Indenrigsministeriet var 1062 autistiske børn og unge anbragt udenfor hjemmet i 2017, hvor det i 2012 kun drejede sig om 774 børn. Især i forhold til tvangsfjernelser, har der været en voldsom stigning. 63 børn og unge med autisme blev tvangsfjernet i 2012, i 2017 var det hele 129. Det svarer til en stigning på 105 %. Ifølge ministeriets egne tal har omkring 1,5 % af danske børn en autismediagnose. Men de udgør hele 4,8% af de tvangsanbragte børn. Det betyder, at børn og unge med autisme har tre gange så stor risiko for at blive tvangsfjernet i forhold til andre børn.

Som forening mener vi, en del af disse anbringelser kunne undgås med bedre hjælp til forældrene, øget retssikkerhed og større viden om autisme blandt de fagpersoner, der træffer beslutninger om tvangsfjernelser.

Vi ser tre årsager til, at børn og unge med autisme er så massivt overrepræsenteret

1

Fagpersoner i kommunerne har sjældent grundlæggende viden om autisme. Kommunernes fagpersoner kigger efter tegn på tilknytningsforstyrrelser og mistrivsel – men ofte hører vi dem beskrive tegn på autisme. Sagsbehandlere vurderer, at barnets mistrivsel skyldes manglende forældre-evner, når det er tydeligt for enhver, der har viden om autisme, at det er tegn på autisme, der beskrives. Fx læses manglende evne til at holde øjenkontakt som et tegn på mistrivsel i flere sager. Men manglende evne til øjenkontakt er et ret almindeligt træk hos autistiske børn – også børn der stortrives.

2

Forældre til børn med autisme kæmper i årevis med kommunerne for at få hjælp til deres børn. En hjælp, kommunerne er forpligtet til at yde – men som aldrig kommer eller kommer alt for sent. Det betyder, at mange børn med autisme mistrives. Mere end hver tredje barn med autisme har skolevægring og går ikke i skole. Men det er ikke forældrenes skyld, at børnene mistrives – det sker, fordi kommunerne ikke yder den støtte, de er forpligtet til. Fx ved ikke at stille et skoletilbud til rådighed for barnet som barnet kan udvikle sig i.

3

Der er massiv mistillid mellem kommuner og forældre til børn med autisme. Landsforeningen Autisme oplever ofte, at forældre trues med enten forældre-evne-undersøgelser eller tvangsfjernelser, når de søger om tabt arbejdsfortjeneste, specialskole eller behandling til barnet.

Kombinationen af de tre årsager, gør at vi er bekymrede over, hvordan et øget antal tvangsfjernelser og et øget incitament til tvangsfjernelser vil påvirke vores medlemmer og autisme-familier generelt. Med Landsforeningens 5 forslag til at mindske stigningen i tvangsfjernelser i autisme-familier, kommer vi med konkrete implimenterbare forslag, som vil kunne indføres her og nu, og som vil kunne gøre en forskel.

Landsforeningen Autismes 5 forslag

1

Pålæg kommunerne at inddrage handicap-specifik viden i anbringelsessager

Barnets eller forældrenes handicap skal altid vurderes uvildigt af VISO inden en anbringelse eller tvangsfjernelse. Og VISO skal have ret til at pålægge kommunen at lave indsatser i barnets hverdag.

Familier i risiko for at få tvangsfjernet eller anbragt et barn, skal have ret til få barnet udredt for eventuelle diagnoser, for at sikre at kommunen har viden til at understøtte bedst muligt. En autismediagnose skal være et eksklusionskriterie, der sætter anbringelsen på pause indtil VISO har været inde over og indsatser er afprøvet. Denne indsats vil betyde at kommunerne har autismespecifik viden til rådighed, og ikke kommer til at tvangsfjerne børn, fordi de eller deres forældre har en autistisk neurologi, der af ikke-fagpersoner kan læses som mistriksel eller uvilje. Fx at være dårlig til at holde øjenkontakt eller til at mentalisere.

2

Økonomiske incitament til kommuner der laver god sagsbehandling

I perioden fra 2016-18 omgjorde ankestyrelsen mere end 50 % af tvangsanbringelsessagerne, hvor forældrene havde klaget. På børnehandicap området får 51 %. Af forældre der klager til Ankestyrelsen medhold. Det er kun en lille del, der har overskud til at klage. Det vidner om et massivt svigt fra kommunerne med fejl og urigtige afgørelser til skade for autisme-familier både i tvangsfjernelsessager og i sager, hvor familier søger hjælp til deres barn. Mange anbringelsessager hvor børn har autisme ender netop som anbringelser, fordi kommunen har svigtet børnene tidligere, fx ved ikke at give barnet et skoletilbud, som barnet kunne holde til at være i. Det har i dag ingen konsekvenser for kommunen, at fejlverdner børns behov eller lave fejlagtige tvangsfjernelser. Det har til gengæld massive konsekvenser for børnene og deres familier. At belønne kommuner, der har lave omgørelsesprocenter, vil motivere flere kommuner til bedre sagsbehandling og det vil gavne familierne.

3

Giv familier ret til handicap-specifikke kurser til understøttelse af børn i anbringelses-truede hjem

I dag for mange familier afslag når de søger kurser i at forstå deres barns handicap på trods af at autisme er en anden neurologi og dermed en helt anden måde at forstå verden og andre mennesker på. Man har en "helhedsorienteret" tilgang i anbringelsessager, hvilket i realiteten ofte betyder, at man ser på familien i stedet for på barnets eventuelle udfordringer på grin af et handicap. Autisismen bliver overset fordi fokus er på familien og på familiens sociale samspil. Ofte tilknyttes familien en familiebehandler, som skal hjælpe dem med at få bedre sociale relationer. Familiebehandlerne har sjældent autisme-specifik forståelse. Til gengæld, står man med et barn, der aldrig har fået lov at lære om sit handicap og få en handicapforståelse og det samme gælder naturligvis for barnets familie. At tilbyde autisme-specifikke kurser til familierne, vil gøre handicappet mere relevant at inddrage for kommunerne, samtidig vil familierne få redskaber til at håndtere autisismen og de udfordringer den kan give, så de kan undgå anbringelser.

4**Efteruddannelse fx autisnepiloten til familiebehandlere i kommuner**

Mange autisme-familier har positive oplevelser med familiebehandlinger, og får gode redskaber til at få familielivet til at fungere. Men de familier der får markant mest ud af deres familiebehandler, er de familier, hvor behandleren har viden om autisme. Det giver mulighed for at få hjælp til den struktur det autistiske familiemedlem ofte har behov for, og giver mulighed for at inddrage barnet eller forælders handicap i familiebehandlingen. Derfor foreslår Landsforeningen Autisme at familiebehandlere, der har berøring med autisme-familier skal tilbydes efteruddannelse fx Autisme-Piloten fra Specialområde Autisme.

5**Opret en Forvaltningsdomstol**

Mange familier med autisme føler sig magtesløse overfor kommunerne og bliver kastebold i systemet. I de mange år før der anbringelse eller tvangsfjernelse kommer på tale, oplever familierne kommunale svigt og mangel på hjælp. De mange sager, der omgøres i ankestyrelsen vidner om mangelfuld og fejlagtig sagsbehandling. En forvaltningsdomstol, hvor borgere kan klage over forvaltningsafgørelser og få medtaget alle deres sagsakter, vil øge retssikkerheden for familierne. En sådan domstol vil også kunne lave præciseringer af sociallovgivning. En forvaltningsdomstol vil lette sagsbehandlingen, sikre retssikkerhed og ikke mindst øge tilliden mellem familierne og det kommunale system.